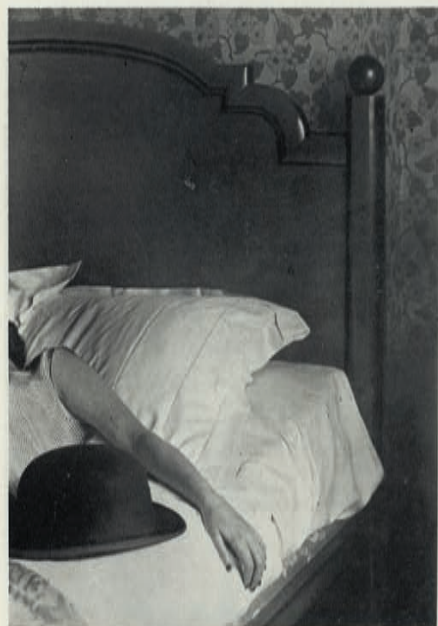

Photo Germaine Krull
Miroir brisé : sept ans de malheur

Photo Germaine Krull
Toucher du bois : pour conjurer le sort

Photo Germaine Krull
Un chapeau sur le lit : infortune

Photo Germaine Krull
Ciseaux fichés dans le sol : prospérité

TENTOONSTELLING

Variétés

(1928-1930)

en fotografie uit de
Amsab-ISG-collectie

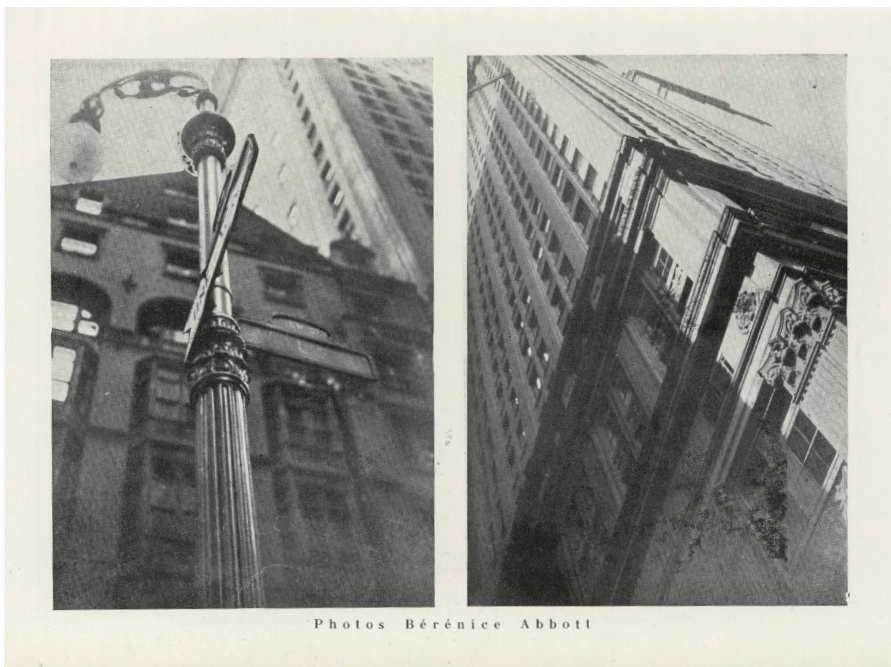
Amsab-ISG en VANDENHOVE - Centrum voor Architectuur en Kunst, Universiteit Gent presenteren de tentoonstelling *Variétés (1928-1930) en fotografie uit de Amsab-ISG-collectie* van 30 november 2018 tot en met 16 februari 2019 in VANDENHOVE te Gent.

Variétés: Revue mensuelle illustrée de l'esprit contemporain was een Belgisch kunstijschrift dat op maandelijks basis werd gepubliceerd tussen mei 1928 en april 1930. Het blad was het geesteskind van Paul-Gustave ('Pégé' of 'Tatave') van Hecke (1887-1967), een socialistisch activist en journalist die een sleutelfiguur werd in de geschiedenis van het Belgische modernisme in de hoedanigheid van criticus, schrijver, couturier, verzamelaar, curator en uitgever. Aanvankelijk stond Van Hecke in nauw contact met de schilders van het Vlaams expressionisme. In de jaren

1920 introduceerde, ondersteunde en propageerde hij ook de abstracte kunst, het dadaïsme en surrealisme in België. Naast Van Hecke omvatte de redactieraad van *Variétés* ook de schrijver Denis Marion, scenarist en filmcriticus Albert Valentin en E.L.T. Mesens, die ook actief was als componist, muziekcriticus, kunstenaar, fotograaf, grafisch ontwerper, verzamelaar, galeriehouder, kunstcriticus en uitgever. Vooral Mesens (1903-1971) speelde een belangrijke rol in het opmerkelijke en vernieuwende gebruik van (fotografische) beelden in *Variétés*.

Fotografie is in *Variétés* prominent aanwezig. Het medium komt niet alleen aan bod in de teksten, het tijdschrift was ook vernieuwend in de wijze waarop fotografische beelden werden ingezet. De foto's illustreren niet alleen de teksten, maar groeien uit tot een autonoom expressiemiddel. De keuze voor de foto's is vaak verrassend en hun combinaties of juxtaposities zijn in vele gevallen gedurfd. De meeste nummers van *Variétés*, die elk ongeveer zestig pagina's omvatten, zijn georganiseerd rond een paar thema's die van elkaar worden gescheiden door zeven of acht katernen van minstens vier glanzende pagina's. In *Variétés* worden foto's als het ware aangemoedigd om een eigen verhaal te vertellen.

Opvallend is de vreemde en hoogst eclectische combinatie van verschillende types van fotografische beelden. Zo bevat *Variétés* veel indrukwekkende foto's, fotogrammen en fotomontages van toonaangevende kunstfotografen als Eugène Atget, Berenice Abbott, André Kertész, Germaine Krull, László Moholy-Nagy,

Variétés II, 4
 (15 augustus
 1929)
 (MSK, Gent)

Eli Lotar of Man Ray. Deze 'auteursbeelden' worden gecombineerd met reproducties van schilderijen, filmstills, modefoto's, postkaarten, portretten, antropologische opnames, stockbeelden van persagenschappen en allerhande vormen van amateurfotografie. De foto's worden ook op verschillende manieren gebruikt, nu eens als pure documentaire registraties (zoals in de reproducties van kunstwerken of de reportagefoto's), dan weer als suggestieve, verhalende beelden. Al deze categorieën en gebruikswijzen worden vermengd zonder hiërarchisch onderscheid en de fotopagina's worden gekenmerkt door een dynamisch spel van visuele associaties tussen de foto's onderling of tussen de foto's, de bijschriften en de teksten in een bepaald nummer. Binnen de beperkingen van een vrij traditionele lay-out, die doorgaans twee (soms drie of vier) beelden op één enkele pagina samenbrengt, worden diverse relaties tussen de individuele beelden gecreëerd: soms is er louter sprake van formele echo's tussen beelden, maar vaak ontstaan ook nieuwe verbanden en betekenissen. Verrassende

combinaties creëren ritmische, narratieve, expressieve en symbolische associaties tussen de beelden. Het effect is vaak poëtisch en soms grappig of shockerend.

De tentoonstelling

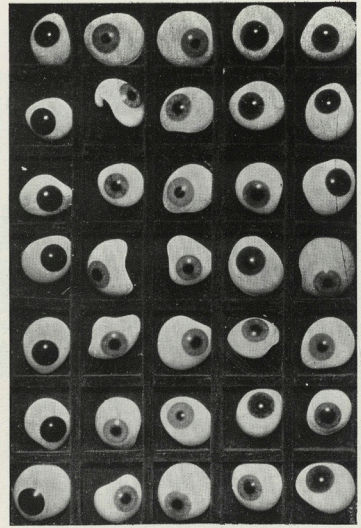
De foto's in de tentoonstelling behoren alle tot de collectie van Amsab-ISG. Ze zijn daar terechtgekomen via het archief van de krant *Vooruit*, waarvoor Van Hecke in de jaren 1930 als redacteur werkte. Van Hecke bracht klaarblijkelijk zijn fotocollectie, afkomstig van *Variétés* en van de tentoonstellingen waar hij aan meewerkte, mee naar de krant. Hij gebruikte de foto's onder meer voor de illustratie van eigen artikelen. De originele foto's werden in 1993 totaal onverwachts aangetroffen door historicus Ronny Gobyn, die bij de voorbereiding van een tentoonstelling over de jaren 1930 dagenlang het immense fotoarchief van *Vooruit* doorzocht.

Daarnaast schenkt de tentoonstelling ook aandacht aan de beeldredactie in *Variétés* aan de hand van originele nummers van het tijdschrift (afkomstig uit diverse bibliothe-

Variétés II, 5
(15 september
1929)
(MSK, Gent)

Verres
Photo de Ewald Hoinkis

Yeux de verre
Photo de Herbert Bayer

ken en collecties) en van gereproduceerde dubbele pagina's die de organisatie van de beeldkaternen illustreren.

Zoals de titel van het tijdschrift aangeeft, behandelt *Variétés* een brede waaier van artistieke en culturele thema's. De tentoonstelling wordt georganiseerd op basis van een drietal (elkaar gedeeltelijk overlappende) krachtlijnen:

- *de moderne stad*: onder meer gevisualiseerd door de focus op de hectische metro-pool, de industriële technologie, moderne architectuur, nieuwe levenswijzen met nieuwe vormen van entertainment als jazz en sport, de geëmancipeerde vrouw; et cetera
- *een kritische moderniteit*: wat onder meer zichtbaar wordt in de aandacht voor folklore, natuur, exotisme, primitivisme, animisme, carnaval, religieuze processies, pittoreske steegjes; et cetera
- *het nieuwe optische universum* en de fascinatie voor allerhande nieuwe visuele dispositieven en technieken zoals foto- en filmcamera's, brillen, lampen, lenzen, spie-

gels, uitstalramen enzovoort, net als de belangstelling voor glas en transparantie.

De tentoonstelling werd samengesteld door dr. Steven Humblet (KASK Antwerpen) en dr. Steven Jacobs (UGent) in nauwe samenwerking met Amsab-ISG: Kim Robensyn en Geert Bonne stonden in voor de praktische opvolging van de selectie en de metadatering van de fotocollectie; Patricia Rau verzorgde de vormgeving van de tentoonstelling; Mario Van Driessche ontwierp een promotiefilm.

TENTOONSTELLING

---

30 november 2018–17 februari 2019

Donderdag en vrijdag: 14u-18u

Zaterdag: 12u-17u

VANDENHOVE

Centrum voor Architectuur & Kunst,
Universiteit Gent - Rozier 1, 9000 Gent,
<https://www.ugent.be/vandenhove/nl>
